

PATEIKTŲ PASIŪLYMŲ ĮGYVENDINIMAS*

<i>Pateiktos pastabos</i>	<i>Pasiūlymai atsižvelgiant į pateiktas pastabas</i>	<i>Duomenys apie pastabų ir pasiūlymų įgyvendinimą</i>	<i>Specialiųjų tyrimų tarnybos vertinimas</i>
<i>1. Kritinės antikorupcinės pastabos</i>			
<i>1.1. Ekspertų komitetų narių atrankos procedūros trūkumai ir teisiniame reglamentavime neįtvirtinti aiškūs atrankos kriterijai gali lemti subjektyvius sprendimus</i>	ŠMSM inicijuoti LMT teisinio reglamentavimo pokyčius, nustatant aiškius LMT ekspertų komitetų narių atrankos kriterijus, balų skyrimo bei kandidatų reitingavimo taisykles.	<p>ATSIŽVELGTA.</p> <p>ŠMSM parengtam LMT nuostatų pakeitimo projektui 2026 m. vasario 18 d. pateiktam derinti suinteresuotoms institucijoms ir visuomenei (TAIS reg. Nr. 26-2421), LMT teikė pastabas, kurios TAIS susietos su minėtu projektu.</p> <p>Atsižvelgiant į ŠMSM parengtą nuostatų pakeitimo projektą, parengtas Lietuvos mokslo tarybos ekspertų komitetų narių atrankos tvarkos aprašo projektas, kuriame įtvirtinti praktiniai procedūriniai atrankos įgyvendinimo aspektai.</p>	
<i>1.2. Ekspertų komisijų (grupių) vadovų, narių atranka neužtikrina skaidrios procedūros bei didina favoritizmo, protegavimo ir neobjektyvių sprendimų riziką</i>	<p>1. LMT teisiniame reglamentavime atskirti ekspertų komitetų narių priežiūros ir ekspertinio vertinimo vykdymo funkcijas ir atsisakyti praktikos, kai ekspertų komisijų (grupių) vadovais skiriami ekspertų komitetų nariai.</p> <p>2. LMT teisiniame reglamentavime įtvirtinti ekspertų ir komisijos (grupių) narių atrankos vertinimo kriterijus bei papildomas šio etapo kontrolės priemones, pavyzdžiui, dokumentuose fiksuoti kokius kandidatus į ekspertus atrinko EDB sistema bei kokiais kriterijais remiantis atrinkti tam tikri kandidatai, jeigu keli ekspertai turėjo panašią arba analogišką kompetenciją ir darbo patirtį.</p>	<p>ATSIŽVELGTA, VYKDOMA.</p> <p>Inicijuojami LMT nuostatų 47.4, 48.9 ir 47 p. pakeitimai. LMT teikdama pastabas (pasiūlymus) ŠMSM užregistruotam projektui (TAIS reg. Nr. 26-2421) visiems šiems punkтам pateikė pasiūlymus.</p> <p>Inicijuojami EDB administravimo tvarkos aprašo 17 ir 19 p., ir pagal poreikį atitinkamų Lietuvos mokslo tarybos ekspertų ir jų veiklos bendrųjų taisyklių (toliau – Ekspertų taisyklės) punktų pakeitimai, atsižvelgiant į STT pasiūlymus.</p> <p>Lietuvos mokslo tarybos interesų valdymo politikos praktiniame vadove, patvirtintame LMT pirmininko įsakymu 2026 m. kovo 13 d. Nr. V-132, taip pat numatyti ribojimai ir rekomendacijos LMT komitetų</p>	

* Informaciją apie išvadoje dėl korupcijos rizikos analizės nurodytų pasiūlymų vykdymą ar numatomą įgyvendinimą prašome pateikti STT ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo išvados dėl korupcijos rizikos analizės gavimo dienos.

	3. LMT vengti praktikos ir apriboti ekspertų komisijos (grupės) vadovų diskrecijos teisę savo nuožiūra rinkti ekspertus.	nariams, susijusios su ekspertiniu vertinimu (vadovas paskelbtas LMT puslapyje: https://shorturl.at/YabVa).	
<i>1.3. Ydinga praktika, kai tiems patiems ekspertams pavedama atlikti tų pačių projektų vadovų (vykdytojų) pateiktų paraiškų individualius vertinimus</i>	LMT teisiniame reglamentavime įtvirtinti privalomą reikalavimą, nustatantį maksimalią leistiną vieno eksperto dalyvavimo trukmę vertinant tų pačių projektų vadovų (vykdytojų) paraiškas, tokiu būdu didinant ekspertinio vertinimo objektyvumą bei ribojant neteisėtų susitarimų riziką. Nustačius tam tikros kategorijos ekspertų trūkumą dokumentuose argumentuotai pagrįsti sprendimus, kodėl tam pačiam ekspertui kelis kartus iš eilės pavedama atlikti tų pačių projektų vadovų (vykdytojų) paraiškų ekspertinį vertinimą.	ATSIŽVELGTA, VYKDOMA. Planuojamas keisti teisės aktas - Projektų ir jų ataskaitų ekspertinio vertinimo tvarkos aprašo 4 punktas, taip pat minėtame apraše įsivesti siūlomą ekspertų dalyvavimo vertinant tuos pačius projektus ribojimo priemonę.	
<i>1.4. Ribotos skirtingose institucijose finansuojamų projektų dvigubo finansavimo rizikos nustatymo galimybės kelia korupcijos riziką</i>	Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijai ir LMT spręsti galimą projektų dvigubo finansavimo identifikavimo problemą: inicijuoti sprendimus, apimančius veiksmingos tarpinstitucinio duomenų apsikeitimo platformos sukūrimą, kurioje projektus finansuojančios institucijos galėtų kontroliuoti lėšų skyrimo ir projektų įgyvendinimo informaciją ir vertinti dvigubo finansavimo rizikas.	ATSIŽVELGTA, VYKDOMA. Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos sudarytos tarpinstitucinės darbo grupės MTEPI reglamentuojantiems teisės aktams tobulinti 2026 m. vasario 10 d. posėdyje sutarta (LMT iniciatyva) tarp kitų svarstytinų klausimų įtraukti klausimą: „4) Dvigubo finansavimo prevencijos ir kontrolės sistema“. Darbo grupėje dirba LMT atstovai bei ŠMSM atstovai. Darbo grupė darbą turi baigti iki 2026 m. gruodžio 31 d.	
<i>2. Kitos antikorupcinės pastabos</i>			
<i>2.1. Teisiniame reglamentavime nustatyta eksperto statuso suteikimo procedūra turi trūkumų</i>	1. LMT teisiniame reglamentavime aiškiau apibrėžti eksperto statusą, jo suteikimo ir netekimo momentą bei eliminuoti galimybę LMT pirmininkui priimti vienasmeniškus sprendimus. 2. LMT teisiniame reglamentavime aiškiai apibrėžti užsienio eksperto statusą. 3. Pakeisti LMT teisinį reglamentavimą ir užtikrinti, kad LMT pirmininkas, komiteto,	ATSIŽVELGTA, VYKDOMA. Peržiūrimi Ekspertų taisyklėse nustatyti ekspertų skyrimo principai bei ekspertų parinkimo procedūra, technines detales perkeliant į EDB aprašą, siejant pakeitimus su sprendimais: keistini Ekspertų taisyklių 3, 5, 25 p. (ir reikalui esant kiti punktai); EDB administravimo tvarkos aprašo 7 ir 11 punktai	

	komisijų (grupių) vadovai bei kiti sprendimus priimančys asmenys neturėtų galimybės žodžiu tiesiogiai (pavyzdžiui, telefonu) kviesti pasirinktų mokslininkų tapti LMT ekspertais arba šį etapą fiksuoti raštu ir techninėmis priemonėmis.	ir pagal poreikį kiti šių teisės aktų punktai vadovaujantis STT pateiktais pasiūlymais.	
<i>2.2. Protokoluose nenurodomas nusišalinimo pagrindas apskunkina galimą ekspertų komitetų ir ekspertų komisijų narių ryšių identifikavimą kitose procedūrose</i>	LMT teisiniame reglamentavime numatyti pareigą dokumentuose aiškiai ir detalai fiksuoti nusišalinimo aplinkybes bei priežastis, užtikrinant ekspertinio vertinimo metu dalyvaujančių asmenų šališkumo kontrolę kituose etapuose (procedūrose).	ATSIŽVELGTA, VYKDOMA. LMT nuo 2026 m. sausio 1 d. įsigaliojo Interesų valdymo politika (nuoroda: https://shorturl.at/uuTCw) ir aukščiau paminėtas politikos įgyvendinimo vadovas. Vadovaujantis Politika bei Vadovu, Komitetų nariai teikia Politikos priede nurodytą nusišalinimo formą, kuri yra registruojama LMT dokumentų valdymo sistemoje, teikiama tvirtinti Atitikties pareigūnui bei siunčiama susipažinti tiesioginiam nusišalinusiojo vadovui. LMT ekspertų atveju nusišalinimo tvarka aptariama: 1) Ekspertų taisyklėse, 2) Interesų valdymo politikos įgyvendinimo vadove. Vadove yra pateikti keli pavyzdiniai atvejai bei nuorodos į Ekspertų taisykles.	
<i>2.3. LMT ekspertų duomenų bazės (EDB) administravimo tvarka neužtikrina pakankamos kaupiamų duomenų apie ekspertus kontrolės</i>	1. LMT teisiniame reglamentavime įtvirtinti privalomą informacijos apie ekspertus atnaujinimą EDB sistemoje tvarką ir periodiškumą (pavyzdžiui, kas 6 mėnesius). 2. Numatyti LMT ekspertų duomenų bazėje kaupiamų duomenų kontrolės priemonės ir atsakomybę (pavyzdžiui, eksperto statuso sustabdymą arba pašalinimą iš ekspertų sąrašo) už reikšmingos informacijos nepateikimą, kai laiku tokia informacija nebuvo atnaujinta ir galėjo daryti įtaką ekspertų veiklos skaidrumui.	ATSIŽVELGTA, VYKDOMA. EDB administravimo aprašo 5; 29; 35; 37; 45 p. ir pagal poreikį kiti šių teisės aktų punktai bus keičiami vadovaujantis STT pateiktais pasiūlymais.	
<i>2.4. Fragmentuota ekspertų veiklos kontrolės sistema riboja galimybę laiku fiksuoti</i>	LMT teisiniame reglamentavime įtvirtinti ekspertų veiklos kokybės vertinimo ir kontrolės sistemą, fiksuojant kiek ekspertinių vertinimų atliko konkretus ekspertas, kokie buvo jų rezultatai, ar	ATSIŽVELGTA, VYKDOMA. Siūlymas susijęs ir su šios lentelės 1.1 papunktyje nurodytos pastabos įgyvendinimo aspektais: koreguoti (naikinti) Nuostatų 47.4 ir 48.9	

<p><i>nekokybiškas arba neobjektyvias ekspertinio vertinimo išvadas bei išbraukti ekspertus iš sąrašų</i></p>	<p>vertinimai dažnai tikslinti, ar nustatyti kokybės trūkumai, nuo kokių užduočių nusišalino ir pan.</p>	<p>papunkčius, o 47.5 sustiprinti Ekspertų komitetų kokybės kontrolės funkciją. Keistinas (papildytinas) Projektų ir jų ataskaitų ekspertinio vertinimo tvarkos aprašo 30 punktas arba jame nurodytos nuostatos galėtų būtų praplečiamos atskirame dokumente. 2025 m. pab. atliktoje KPT yra atitinkamas pasiūlymas: „Siūloma rizikos mažinimo priemonė susijusi su ekspertinio vertinimo kokybės kontrole: „4. LMT komitetams įgyvendinant LMT nuostatų 47.5 papunktyje įtvirtintą funkciją, kuri nėra tapati Projektų ir jų ataskaitų ekspertinio vertinimo tvarkos aprašo 30 punkte nurodytoms priemonėms, todėl būtinas detalesnis minėto reikalavimo įgyvendinimo įtvirtinimas susijusiuose teisės aktuose (pvz., Ekspertų taisyklėse ir pan.).“</p>	
<p><i>2.5. Teisiniame reglamentavime nustatytos nesuderintos kvorumo taisyklės kelia korupcijos riziką dėl neobjektyvių sprendimų</i></p>	<p>Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijai ir LMT, siekiant užtikrinti teisinį aiškumą, kolegialumą ir sprendimų skaidrumą, inicijuoti ir suderinti teisinį reglamentavimą dėl valdybos, komitetų ir komisijų posėdžių kvorumo reikalavimų ir nustatyti, kad posėdžiai ir sprendimai laikomi teisėtais tik tada, kai juose dalyvauja daugiau nei pusė narių, taip eliminuojant galimybę sprendimus priimti dalyvaujančiam minimaliam narių skaičiui.</p>	<p>ATSIŽVELGTA. Aukščiau nurodytuose ŠMSM pateiktuose LMT nuostatų pakeitimuose įgyvendinama ši pastaba. Parengtas ir LMT darbo reglamento ištaisančio kvorumo taisyklę projektas.</p>	
<p><i>2.6. Nenustatyta pareiga ekspertams viešai deklaruoti viešuosius ir privačius interesus neužtikrina proceso skaidrumo ir riboja galimybę identifikuoti asmenų ryšius</i></p>	<p>LMT, vadovaujantis Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo 4 straipsnio 3 dalies 13 punkto nuostatomis, suderinus su Vyriausiąja tarnybinės etikos komisija spręsti dėl ekspertų įpareigojimo viešai teikti viešųjų ir privačių interesų deklaracijas. Arba, siekiant išvengti situacijų, kurių metu gali kilti ekspertų šališkumo identifikavimo problemos, svarstyti galimybę įdiegti vidinį ekspertų, įskaitant ir užsienio</p>	<p>ATSIŽVELGTA, VYKDOMA. Įtvirtinti Interesų politikoje (jos įgyvendinimo vadove), dabar galiojančiame yra pateiktos pavyzdinės situacijos. Planuojama kreiptis į VTEK su paklausimu, remiantis STT pateiktais pasiūlymais.</p>	

	ekspertus, viešųjų ir privačiųjų interesų deklaravimo modulį.		
<i>2.7. Taikoma ekspertų nešališkumo kontrolė neužtikrina korupcijos rizikos valdymo</i>	LMT, siekiant užtikrinti ekspertų nešališkumą, įtvirtinti aiškią tvarką dėl ekspertų nusišalinimo ir pavaduojančių ekspertų skyrimo, bei sistemingai vykdyti nešališkumo užtikrinimo kontrolę. Taip pat reglamentuoti nusišalinusio asmens informacijos prieigos apribojimo etapą.	ATSIŽVELGTA, VYKDOMA. Keistini Projektų ir jų ataskaitų ekspertinio vertinimo tvarkos aprašo 17 ir 18 p. ir pagal poreikį kiti šio teisės aktų punktai, vadovaujantis STT pateiktais pasiūlymais.	